

منقش متوسط که عنوان در آن بلاجورد نوشته شده است - ترجمه
 بسرخي ولاجورد - ۱۲ صفحه ، هر صفحه ۶ سطر ، هر سطر يك مصرع
 از متن قصیده و ۶ سطر ترجمه در ذیل هر سطر ، هر سطر يك مصرع
 فارسی - خط متن نستعلیق نیم دو دانگ خوش و خط ترجمه و آخر
 کتاب شکسته نستعلیق کتابت خوش - رقم محمد علی طهرانی -
 تاریخ تحریر سال ۱۲۳۲ - (شماره ۲۱۰۲) .

اغاز

«لکة الحمد يا ذلجود والمجد والعلی بزرگوار خدایا تراست حمد و ثنا
 تبارکت تعطی من تشاء و تمنع که هم زتست عطا و هم از تو منع عطا
 پایان :

« وصل علیه مادعاک موحد وناجاک اخیار بیابک خضع »

حسب الامر ... شاه زاده اعظم اکرم افخم نایب السلطنه العلیه
 العالیه علیشاه ... مرقوم قلم شکسته رقم کمترین غلام عقیدت فرجام
 علی محمد طهرانی مستوفی سرکار شوکت مبانی شد ، وکان ذلک
 فی یوم الاثنین من شهر هزار و دویت و سی و دو مطابق سنه
 اودئیل فرخنده تحویل . «

(۵۸۰)

نظام هروی (قاضی نظام الدین)

پاندازه ۱۸۰ × ۲۸۰ - جلد ابره مقوای روغنی ممتاز . بوم
 مشکی متن دو مجلس میناتور از شیرین و خسرو و شیرین و فرهاد
 کار هرات بسبکه نقاشی بهزاد ، اندرون میشن عنایی ترنج و سرترنج
 ولچکی حاشیه سوخت تحریر عالی روی متن فیروزهای و سبز لاجوردی

اندکی ریخته - صفحه‌ها متن و حاشیه ، کاغذ متن سمرقندی سفید ،
 حاشیه الوان جدول زرین زرفشان - یک سر لوح مذهب مرصع عالی
 که در کتیبه آن روی متن زرینکوفی تزئینی نوشته شده: « الله ولا سواه »
 پشت صفحه اول یک شمسه مرصع - دو صفحه پیش از متن و دو صفحه
 پس از خاتمه چهار مجلس تصویر پیناتور ممتاز با حواشی مذهب
 مرصع - ۲۱۱ صفحه ، هر صفحه ۱۳ سطر ، هر سطر یک بیت . ۱۰
 میلیمتر - خط نستعلیق کتابت جلی خوش - رقم زین الدین محمود -
 تاریخ تحریر سال ۹۰۷ . (شماره ۱۲۲۸۹) .
 نسخه مشتمل است بر قصاید مقطعات - رباعیات .

آغاز:

« قلم که نکتة وحدت بیان کند اول رقم زند به ثنای خدای عزوجل »
 پایان :

مشقه العبد الفقیر المذنب زین الدین محمود الکاتب غفر ذنوبه
 متر عیوبه منه سبع وتسعمائة الهجرية النبوية .
 تمامی یاد داشته‌ها و سجع مهرها را محو کرده‌اند و محل رقم
 و تاریخ را در زبر گل و بوته نقاشی متبدلی پنهان کرده‌اند .
 (۵۸۱)

سلیمی (سلطان سلیم خان عثمانی)

(ع ۹۲۶۰)

باندازه ۱۳۲ × ۲۳۲ - جلد میشن تریاکی ترنج و نیمترنج
 و گوشه ضربی عالی ، اندرون تیماج ساده نولا دار - کاغذ بغدادی
 الوان جدول زرین - یک سر لوح مذهب مرصع خوش که در کتیبه آن

روی متن زر بسفیداب تحریر دار بخط نستعلیق نوشته شده است
« دیوان سلطان سلیم طاب ثراه » - عنوانها پلاجورد - ۵۸ صفحه ،
هر صفحه ۱۳ سطر ، هر سطر یک بیت ۶۹ میلیمتر - خط نستعلیق
کتابت متوسط - رقم عبدالواحد - بدون تاریخ (قرن ۱۱) . (شماره
۹۳۷۴) .

نسخه مشتمل است بر چهار قصیده حمد و نعت - غزلیات
(مرتب) .

آغاز :

« ای ترا برده عزت علم یکنائی
کس نه همتای تو در ملکتهی همتائی »

بابان :

« از یاری سلیمی هر چند عار داری
غیر از نو نایبامت اورا مباد یاری
« اقل عباد عبدالواحد . »

نسخه متعلق به محمد توفیق نامی بوده و بسال ۱۲۷۴ وارد
کتابخانه شده و بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه
صفحه اول مهر او است .

(۵۸۲)

خسرو و شیرین

هاققی (عبدالله جامی)

(۹۲۷۰م)

باندازه ۱۶۵ × ۲۶۷ - جلد مقوای روغنی ممتاز ، بوم مرغتن
گل و بوته ریزه ترنج و سر ترنج زمینه مشکی نقش گل و پلبل ، لچکی

زمینته آلبالوئی بوته ریزه ، حاشیه زمینه مشکی بوته ریزه ، اندرون
 زمینته سرخ بوته مذهب ترنج و سر ترنج و حاشیه زمینه مشکی ترنج
 گل و بلبل حاشیه بوته ریزه نقاشی - صفحه‌ها متن و حاشیه ، کاغذ
 متن سمرقندی زرقشان غبار جدول زرین ، حاشیه اصفهائی الوان کمنددار
 عنوانها بلاچورد - دو صفحه اول بین سطور طلا اندازی و در بعضی
 صفحه‌ها لچکهای مذهب مرصع - یک سر لوح مزدوج مذهب مرصع که
 در کتیبه آن روی متن زر عنوان کتاب بلاچورد نوشته شده است -
 پنج مجلس میناتور عالی که نقوش سده‌تای آنرا بکلی محو کرده‌اند -
 ۱۶۱ صفحه ، هر صفحه ۱۲ سطر ، هر سطر یک بیت ۸۰ سیلیمتر -
 خط نستعلیق کتابت جلی خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰)
 (شماره ۱۰۱۳۶)

آغاز :

« خداوندا بعشقم زندگی ده
 و دو بیت نظم مثنوی مقدمه دارد :

« خدا یا هاتقی را دیده در کن
 بجانش بی رو خیر البشر کن

آلهی هاتقی را کن مطیعش
 که در روز جزا باشد شقیعش

 ز بهر عشق بازان جگر خون
 نوشتم قصه لیلی و مجنون

من آن ابیات را بردم تمامی
 چون دید آن خسرو ملک سعانی
 بتحسین گفت احسنست ای جوانمرد
 که آئین سخن را تازه کردی
 چون گفتم قصه لیلی و مجنون
 بنزد حضرت مخدوم جاسی
 سواد می دروی آب زندگانی
 زبان بگشاد و از من آفرین کرد
 درین معنی بلند آوازه کردی
 حدیث عشق ایشان نوشد اکنون

یگو افسانه شیرین و خسرو که گردد آن مه فرخنده هم نو»
 « به نیکویی چنان کن نامدارش که باشد بر سعادت ختم کارش
 « تم ، کتبه » رقم و تاریخ را محو کرده اند ، ولی با دقت
 و با قید احتیاط این کلمات را ممکن است تشخیص داد :

« کتبه اضعف مانی ابوبکر سیف الله کومانی »

نسخه قبل از سال ۱۳۸۸ جزو کتابخانه نبوده و از قصر بلور
 بکتابخانه منتقل شده است .

هاتفی

باندازه ۱۵۵ × ۲۲۰ - جلد تیماج سرخ منگنه جدید لولا دار -
 صفحه ها متن حاشیه ، کاغذ متن بخارائی شکری زرفشان غبار ، حاشیه
 الوان زرفشان جدول زرین - عنوانها بسفیداب روی متن زر در سر
 سخنهای منقش لاجوردی - ۱۶۸ صفحه ، هر صفحه ۱۲ سطر ، هر سطر
 یک بیت ۷۵ سیلیمتر - دو صفحه اول متن و حاشیه مذهب مرصع عالی
 بوده است که صفحه اول آن ساقط و بنحو مبتدل آنرا تجدید کرده اند -
 نسخه آب افتاده و بعضی صفحات وصالی شده مندرس است - صفحه
 ۱۴ - ۱۵ نو نویس - چهار مجلس سیناتور خوش که بعضی آن محو
 شده است - بعضی مواضع در میان و آخر کتاب لچکهای مذهب مرصع
 دارد - خط نستعلیق کتابت خفی خوش - رقم مظفر حسین تاریخ تحریر
 سال ۹۸۰ . (شماره ۶۶۹) .

آغاز و پایان متن نامه نسخه پیش و در آخر اضافه دارد :

« کتبه الفقیر المذنب مظفر حسین بن محمد امین غفر ذنوبهما وستر
 عیوبهما فی شهر سنه ۹۸۰ . »

پس از ۱۳۸۲ از عرض گذشته است .

(۵۸۴)

ناها

هاتفی

باندازه ۱۳۷ x ۲۳۵ - جلد میشن یشمی جدول منگنه مذهب جدید - کاغذ اصفهانی کبود جدول زرین - عنوانها بشنگرف - در دو صفحه اول ۱۲ لچکی بوته اندازی مذهب - یک سر لوح مذهب مرصع لاجوردی خوش - یک مجلس تصویر میناتور آبرنگ فرسوده - ۲۱۹ صفحه ، هر صفحه ۱۵ سطر ، هر سطر یک بیت ۵۵ میلیتر - خط نستعلیق کتابت خفی خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر . (قرن ۱۰) (شماره ۶۱۱) .

از آخر دو ورق و ورق پنجم ساقط است .

آغاز :

« بنام خدایی که فکر و خرد نیارد که تا کنه او پی برد »
پایان موجود :

« ز واسط زبان آورش خواستم بان واسطی نامه آراستم »
در زمان ولیعهدی ناصرالدین شاه بدست وی آمده و بسال ۱۲۸۲ از عرض گذشته است ، بالای صفحه اول مهر ولیعهدی و درجانبیه مهر او پادشاهی او است .

(۵۸۵)

هاتفی

باندازه ۱۶۰ x ۲۷۰ - جلد ابره نیماج مشکی ضربی طلا نوش سسعمل ، اندرون میشن عنابی ترنج و سر ترنج و گوشه سوخت معرق

طلا پوش عالی روی زمینه فیروزه‌ای و لاجوردی نارنجی لولا دار -
 صفحه‌ها متن و حاشیه، کاغذ متن سمرقندی شکری زرفشان غبار جدول
 زرین ، حاشیه الوان - دو صفحه اول بین سطور طلا اندازی منقش،
 بین مصرعها تسمه و مذهب منقش - عنوانها بسفیداب تحریر دار
 در سر معتن های مذهب منقش - جایجا در متن لچکی‌های منقش
 مذهب - شش مجلس تصویر میناتور عالی ، ۳۷ صفحه ، هر صفحه ،
 ۱۲ سطر ، هر سطر یک بیت ۷۵ میلیمتر - خط نستعلیق کتابت خوش -
 با رقم مجعول « میر علی » - بدون تاریخ تحریر (فرن . ۱) . شماره
 ندارد .

آغاز : نامه نسخه پیش .

پایان :

« آلهی چو این نقش فرخ نهاد باخر رسید آخرش خیر باد »
 تمت الكتاب . . . والحمد لله رب العالمین [فقیر میرعلی] تم . تم . تم .
 صفحه اول نو نویس والحقافی و رقم « میر علی » نیز بخط کاتب
 همین صفحه است .

هشت صفحه اول و حاشیه صفحه دوم مهر ولیعهدی مظفرالدین
 شاه و آخر کتاب مهر « صدرالشعراء » با تاریخ ۱۲۸۶ است .

(۵۸۶)

تصویر قلمه

هاتفی

باندازه ۱۴۵ x ۲۳۵ - جلد ساغری مسکی برنج و سربرنج
 و گوشه و کتیبه ضربی طلا نوس جدید ، اندرون نیماج ساده خنایی -
 کاغذ دولت آبادی جدول زرین متن زرفشان غبار - عنوانها پشنگرف
 بک سرلوح ، مزدوج مذهب برصع خوش - ۴۲ صفحه ، هر صفحه

۱۱ سطر ، هر سطر یک بیت . ۷ میلیمتر - خط نستعلیق کتابت متوسط -
 بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰) . (شماره ۱۲۳۴۳) .
 آغاز و پایان نامه نسخه پیش .
 تمامی یادداشتها و مهرها را محو کرده اند - انتقالی از صندوقخانه
 (۵۸۷)

هاتفی

باندازه ۱۶ × ۲۵۳ - جلد نیمبج ترنج و نیمترنج میناسازی
 روی متن طلا پوش ، اندرون ساغری عنابی ترنج و نیمترنج و گوشه
 سوخت معرق عالی زمینه انوان - صفحه ها سن و حاشیه قطعه سازی
 جدول زرین ، کاغذ متن اصفهانی و حاشیه دولت آبادی شکری
 زرفشان - عنوانها بلاجورد - یک سر لوح مزدوج مذهب مرصع خوش -
 ۳۱۶ صفحه ، هر صفحه ۱۲ سطر ، هر سطر یک بیت . ۷ میلیمتر -
 خط نستعلیق کتابت خوش - رقم مجدالدین - تاریخ تحریر سال ۹۹۵ .
 (شماره ۶۱۲) .

آغاز :

« شکر ریز طوطی طبع سلیم بحمد و ثنای علی العظیم »
 پایان مانند نسخه پیش ، اضافه دارد : بتاریخ سنه شهر محرم الحرام
 سنه ۹۹۵ نعمت تحریر یافت . کتیبه العبد المذنب مجدالدین .
 اشعار سه صفحه اول این نسخه با نسخه های سابق الذکر
 اختلاف دارد .

بتاریخ ۲۹ شهر جمادی الاخر سنه ۱۱۰۵ داخل عرض کتابخانه
 شاه سلطان حسین صفوی شده است و مهر او باسجج « حسین از غلامی

شاه نجف رسید از سلیمان بزم و شرف ۱۰۹۷ . « در پشت صفحه اول است - بسال ۱۲۳۲ از عرض فتحعلیشاه گذشته و در حاشیه صفحه سوم نام او در برخی روی متن زر نوشته شده - بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه اول مهر او است .

(۵۸۸)

هاتفی

باندازه ۱۳ × ۲۳ - جلد میتن مشکی تریج و سر تریج منگنه
کاغذ بخارائی آب افتاده با دو جدول زرین - در دو صفحه اول شش
لچکی و یک سر لوح مذهب مرصع - عنوانها بشنگرف - هشت مجلس
تصویر برنگ متوسط جدید که در محل تصاویر که بیاض مانده بوده
تصویر آبرنگ متوسط جدید که در محل تصاویر که بیاض مانده بوده
است در اوائل قرن سیزدهم کشیده اند - ۲۴۳ صفحه ، هر صفحه ۱۵
سطر ، هر سطر یک بیت در متن و ۱۸ بیت در ۳۶ مصراع در حاشیه
خط نسعلیق کسایت خفی متوسط - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰)
(شماره ۶۱۳) .

آغاز و پایان نامه نسخه شماره ۱۲۳۴۳

بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین گذشته و در حاشیه صفحه
صفحه اول مهر او است .

(۵۸۹)

و همچنین

مکتبی شیرازی

(۶۲۸۰۸)

۷۸ × ۱۴۰ - جلد ابره ساغری آجری جدول زرین

اندرون تیماج زیتونی - کاغذ اصفهانی پسته‌ای متن زرفشان غبار
 جدول زرین - یک سر لوح مزدوج مذهب مرصع خوش - دو صفحه اول
 بین منظور طلا اندازی حاشیه گلکاری محو شده - ۱۴۴ صفحه ، هر صفحه
 ۱۵ سطر ، هر سطر یک بیت ۴۲ میلیمتر - خط نستعلیق کتابت خفی
 خوش - رقم علی‌رضای کاتب - تاریخ تحریر سال ۱۰۳۲ . (شماره
 ۳۱۶۵) .

آغاز :

« ای بر احدیت ز آغاز	خلق ازل و ابد هم آواز »
« چون مکتبی این کتاب بگشود	تاریخ کتاب مکتبی بود
ایات چو در حساب پیوست	آمد دوهزار و یکصد و شصت
این گنج گهر که گشت پیدا	از خطه فارسی شد هویدا

پایان

« باد اول و آخرش درین دیر اول بصواب و آخرش خیر
 این چند کلمه بتاریخ یوم الثلثای عاشورا شهر ذی القعدة سنه
 ۱۰۳۳ تمت تحریر یافت . نمقه علی‌رضا العباسی الکاتب غفر ذنوبه
 وستر عیوبه . »

کلمه « العباسی » بعد از علی‌رضا الحاقی است .

نسخه در حدود سال ۱۱۸۳ در تملک محمد هاشم الحسینی
 نامی بوده و بعد بتملك صدرالدوله در آمده و در زمان ولیعهدی
 ناصرالدین شاه بدمت اورسیله و مهر ولیعهدی او در پشت صفحه اول است .

(۵۹۰)

مکتبی

باندازه ۵۵ x ۸۸ - جلد تیماج سرخ ترنج ضربی میناسازی

حاشیه منگنه مذهب - کاغذ ترمه جدول و کمند زرین بین مصراعها
 تسمه مذهب - عنوانها برخی در سرسخنهای مذهب منقش - دو صفحه
 اول متن و حاشیه بین سطور طلا اندازی حاشیه مذهب مرصع - یک
 سرلوح مزدوج خوش - ۲۲۰ صفحه ، هر صفحه ۱۰ سطر ، هر سطر
 یک بیت ۳۲ میلیمتر - خط نستعلیق کتابت خفی متوسط - بدون رقم
 و تاریخ تحریر (قرن ۱۲) . (شماره ۵۳۸) .

آغاز و پایان نامه نسخه پیش . و در آخر این بیت را اضافه دارد :

« شه نامه تمام و فصبه کوتاه المنة والبقاء لله »

پسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و پشت صفحه اول

مهر او است .

(۵۹۱)

و همچون

مکتبی

باندازه ۱۷۵ x ۱۲۳ - جلد نیمباج دولاتی ابره سرخ جدول
 و گوشه منگنه سجاف و اندرون ماسی ساده - کاغذ ترمه با دو جدول
 و کمند - - تمامی صفحات بین سطور طلا اندازی و بین مصراعها تسمه
 مذهب - هر صفحه سه لچکی بوته اندازی مذهب منقش - دو صفحه
 اول بین سطور طلا اندازی منقش حاشیه مذهب مرصع عالی - یک
 سرلوح مذهب مرصع عالی - عنوانها در سرسخنهای مذهب مرصع روی
 سن زر نوشته شده است - ۱۲۶ صفحه هر صفحه ۹ سطر هر سطر یک
 بیت در متن و ۸ بیت در ۱۶ مصراع در حاشیه - خط نسکسه نستعلیق
 کتابت خفی نزدیک بغا بر عالی - بدون رقم تاریخ و قرن (۱۳) .
 (شماره ۱۲۱۶۵) .

آغاز و پایان نامه نسخه پیش و بخط خوش دیگری افزوده اند :

« این کتاب از خطوط مرحمت و غفران پناه جنت و رضوان آرامگاه میرزا ابوالقاسم انجوی رحمه الله علیه میباشد و بر خطوط جمیع خوشنویسان سلف و خلف ترجیح دارد و متعلق بسرکار ... محمد قلیخان ایلخانی مملکت فارس می باشد .

امید که گردد این دریاك آرابین گوش اهل ادراك
 کیفیت ورود بکتابخانه معلوم نیست .

(۵۹۲)

مکتبی

باندازه ۱۳۵ × ۲۱۰ - جلد ابره مخملی بنفش ترنج و سر ترنج
 و گوشه سنگنه ، سجاف و اندرون تیماج عنابی جدول دار - کاغذ فرنگی
 شکری جدول و کند زرین - عنوانها سرخی - دو صفحه اول بین مطور
 اکیلی - تک سر لوح اکیلی متوسط - ۱۱۲ صفحه ، هر صفحه ۱۸
 بیت که در ۳۶ مصراع بچلیب نوشته شده است - خط شکسته نستعلیق
 کتابت خفی خوش - رقم محمدیونس نوری - تاریخ تحریر سال ۱۳۱۳ .
 (شماره ۱۰۱۸۷) .

آغاز و پایان متن نامه نسخه پیش اضافه دارد :

« حرره العبد الاقل محمد یونس منشی نوری الاصل بتاريخ
 شب شنبه غره شهر جمادی الاول فی سنه هزار و سیصد و سیزده ۱۳۱۳
 هجری حضرت نبوی صلی الله علیه و آله »
 انتقالی از مصر بلور .

هلالی (بدرالدین جغتائی)

(م . ۹۳۵ یا ۹۳۹)

باندازه ۱۱۲ × ۲۱۰ - جلد ابره تیماج مشکی ضربی طلاپوش ، اندرون میشن عنایی ترنج و نیمترنج ، لچکی سوخت تحریر متن آبی عالی لولا دار - کاغذ دولت آبادی جدول زرین متن زرغشان غبار دو صفحه اول بین سطور طلا اندازی منقش - بک سر لوح مزدوی مذهب مرصع خوش - پنج مجلس تصویر میناتور خوش فرسوده عنوانها بقلم زر لاجورد - در ترنج سرلوح روی متن زربخط رقاع خوش بستیداب تحریر دار نوسنه شده است : « بود نظم هلالی شاه و درویش » کتاب به دو لچکی بونه اندازی مذهب تمام میشود . ۱ صفحه ، هر صفحه ۱۲ سطر ، هر سطر یک بیت ۵۵ میلیمتر - خط نستعلیق کسایت متوسط رقم برشد شبرازی - تاریخ تحریر سال ۹۵۰ . (شماره ۱۰۰۱۵) - آغاز :

« ای وجود تو اصل هر موجود همی و بوده و خواهی بود
و در تسمیه سنوی دارد ؛ « روی در اهتمام آن کردم
شاه و درویش نام آن کرده »

« نظری جانب هلالی کن خاطرش را ز غیر خالی کن
از رهی بر که باشدش همراه معنی لا اله الا الله
نانان :

« حشر او با رسول کی یارب این دعا را قبول کن یارب .
تم الكتاب . . . فی تاریخ یوم الاثنین عشرين شهر رمضان المبارک

سنه خمسين و تسعمائة على يد اقل العباد مرشد الكاتب الشيرازی
 عُقر ذنوبه وستر عيوبه
 غریقی رحمت یزدان کسی یاد که کاتب رابه الحمیدی کند یاد»
 تمامی یاد داشتهها و مهرها را محو کرده اند - انتقالی از خانه
 نسان الدوله .

(۵۹۳)

دیوان

هلالی جغتائی

باندازه ۱۳۰ x ۲۱۵ - جلد تیماج سرخ بغدادی ساده جدول
 مذهب ، اندرون کاغذ منقش - کاغذ ختائی جدول زرین - حواشی
 عموماً گلکاری عالی - یک سر لوح مذهب مرصع عالی - ۴۵ صفحه ،
 در هر صفحه ۸ مصراع چلیپا و شش مصراع بطول صفحه نوشته شده
 است - خط نستعلیق کتابت عالی - رقم محمود بن اسحاق شهابی -
 تاریخ تحریر سال ۹۶۱ . (شماره ۶۰۹) .

نسخه مشتمل است به غزلیات (مرتب) - رباعیات

آغاز :

« ای تو رخدا در نظر از روی تو ما را بگذار که در روی تو بینیم خدا را »

بایان :

باشیره جانها نمک آمیخته اند تا همچو تو صورتی برانگیخته اند
 تم الدیوان المنسوب الی المولانا هلالی علی ید العبد الفقیر محمود بن
 اسحاق الشهابی فی سنه ۹۶۱ . «

بسیاری از صفحه ها وصالی و مرتب شده است .

سال ۱۰۷۹ کتاب در دست ترکی از عثمانیها بوده و بسال

۱۷۸۲ از عرض ناعبرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه اول مهر او

(۵۹۴)

هلالی

باندازه ۱۱۵ x ۱۸۰ - جلد قیماج حنائی تریج و سر تریج
و گوشه متنگه - کاغذ کشمیری جدول کمند زرین زرقشان - دو صفحه
اول بین سطور طلا اندازی و تمامی صفحات نیز هر غزل و مصراعها
تسمه مذهب مینا سازی خوش - یک سر لوح مذهب برصع متوسط
کشمیری - ۱۴۴ صفحه ، هر صفحه ۱۴ سطر ، هر سطر یک بیت ۶۷
میلیمتر - خط نستعلیق کتابت خفی متوسط - بدون رقم و تاریخ تحریر
سال ۱۱۱۲ . (شماره ۶۰) .

نسخه مشتمل است بر غزلیات (مرتب) - مقطعات - رباعیات .
آغاز : مانند نسخه پیش :

پایان :

صبر است مرا چاره و دانند همه لیکن من بیچاره ندانم چکنم
حسب القرمایش ... آقا عبدالعظیم ساکن احدشاهی بتاریخ
پانزدهم شهر رمضان یکهزار و صد و دوازده با تمام رسید .
سال ۱۲۸۰ از عرض ناعبرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه
اول مهر او است .

(۵۹۵)

دیوان

شهیدای قمی

(م ، ۹۳۵)

پاندازه ۱۵۴ x ۲۴۷ - جلد تیماج حنائی ترنج و سر ترنج و گوشه پریده ضربی طلاپوش - صفحه‌ها متن و حاشیه قطعه‌سازی ، کاشد متن سمرقندی نخودی ، حاشیه الوان زرفشان عنوانها بقلم سفیداب روی متن زر در سرسختهای مذهب منفش - یک سرلوح مزدوج مذهب سرصح خوش که در کتیبه آن روی متن زر بخط کوفی تزئینی بترنج نوشته شده است .

« الله ولاسواه » - ۱۸ صفحه ، هر صفحه ۱۳ سطر ، هر سطر یک بیت ۷۵ میلیمتر - خط نستعلیق کنایت خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰) . (شماره ۲۳۱۲) .

نسخه مشتمل بوده است بر : غزلیات (مرتب) - رباعیات - مفرد است که بسیاری از صنعه‌ها فعلا ساقط است و علاوه بر مقطعات بین صفحات ۹ - ۱۰ و ۱۳ - ۱۴ غزلیات بحرف واو تمام میشود و از رباعیات و مفردات فقط صفحه آخر باقیست . چون نسخه از کتابهای سروقه اسرمدادی است که نمایی صفحات مفقود مصور بوده است .
آغاز :

« بیای عشق و آنش زن دل افسرده ما را

بنور خویش روشن کن چراغ مرده ما را

بابان :

« هزاران دل ترا همراه چندین چشم

زدلها لشکری همراه داری از نظرهایم »

بسال ۱۱۶۰ و ۱۱۶۲ از عرض گذشته و مهرها و یاد داشتهای
عرض ناصرالدین شاه محو کرده‌اند .

(۵۹۶)

(محیی لاری ؟)

(قرن دهم)

باندازه ۱۶۰ × ۲۳۰ - بدون جلد - کاغذ بهخارائی آب‌افتاده
و فرسوده جدول زرین - یکنه سرلوح مذهب مرصع‌خوش که در کتیبه
آن « (بسمله » بخط ثلث خوش روی متن زر یزنگار نوشته شده -
عنوانها یسنگرف - شانزده مجلس تصاویر مواضع خانه کعبه و مراسم
حج درمکه بآبرنگ و زر - ۸۸ صفحه ، هر صفحه ۱۰ سطر ، هر سطر
یک بیت ۸۰ میلی‌متر - خط نسعلیق کنایت متوسط - بدون رقم و تاریخ
تحریر (قرن ۱۰) . (شماره ۲۲۲۶) .

موضوع این مثنوی جز حمد و ثنا و نعت پیامبر و خلفای اربعه
و ائمه انبی عشر ، نعرف مکه و آداب و اسرار حج است که تمامی
اعمال را با طرح مواضع وامکنه شرح داده . ناظم ابن مثنوی . پس از
جامی می‌زیسته و از وی بطور درگذشته‌ای نام برده و بعضی اشعار جامی
را در منظومه خود جای داده است . نام نا تخلص ناظم « محیی » است
که در یک موضع دارد :

آغاز :

محیی از افسانه اولب میند کودل تو باز رهاند زبند «

« ای همه کس را بدرت التجا کعبه جائرا ز نو نور و صفا «

و در مقدمه در سبب تألیف و نسبه کتاب آمده است :

* بود شبی همچو سر زلف یار
 یافته جان کام ز مقصود خویش
 ناگهیم اندیشه گریبان گرفت
 حیرت بسیار مرا رو نمود
 کین چه اساس است بدین عز و ناز
 نکته درین گردش برگار چیست
 سعی بود از چه و قربان ز چیست
 آنچه دل از ملهم غیثش شنفت
 طبع که در نظم سخن سنج بود
 غالیه سا گشت از آن کلک من
 ریخت بر او راق سمن مشک ناب
 چون بفتوح دل و جان شد سبب

پایان :

محبی ازین هرد و طلب کام خویش
 گرم شد از نظم تو بازار حج
 از کرم و مرحمت ذوالمنن
 صل علی روضة خیر الانام

تمت . تم . تم . تم . «

مشک نشان همچو نسیم بهار
 شکر کنان بر در معبود خویش
 تا محرم فکر رگ جان گرفت
 بوالعجیبهای خیالم ریود
 کامده مهر فلکش ز اهل راز
 باعث این گرمی بازار چیست
 رمی جمار و تن عریان ز چیست
 یک یک آنرا بزبان باز گفت
 نقب زن مباحث این گنج بود
 مشک تر افشانند بروی سمن
 کرد رقم باعث نظم کتاب
 کرد فتوح الحرمینش لقب «

فأقد یادداشت و مهر و ثبت است و کیفیت ورود بکتابخانه

معلوم نیست .

(۵۹۸)

گلیات

اهلی (محمد شیرازی)

(۹۴۲ ، م)

پاندازه ۲۱۵ × ۳۳۵ - جلد مقوای ابره روغنی ممتاز دو مجلس

میناتور بوم سشکی ، اندرون تیماج سشکی ضربی طلاپوش و سوخت
 معرق که ترنج و سرترنج و گوشه و یک حاشیه آن سوخت و متن
 و یک حاشیه ضربی طلاپوش و سوخت آن فرسوده و ریخته است کاغذ
 دولت آبادی جدول زرین زرین عبار - عنوانها بسفیداب تحریر دار روی
 روی متن زر نوشته شده و تمام سرسخنها مذهب منقش است - در هر
 صفحه پنج لچکی مذهب منقش - دو صفحه اول متن و حاشیه مذهب
 مرصع خوشی و در ترنجهای متن فهرست عناوین کتاب بسفیداب تحریر
 دار نوشته شده - دو صفحه دوم دو مجلس تصویر بزم و شکار سیناتور
 عالی و حواشی مذهب مرصع - دو صفحه سوم متن و حاشیه دور هر
 صفحه در متن در ترنجی سه سطر از آغاز دیباچه بسفیداب تحریر دار
 روی متن زر منقش و این کلمات در بالا و باین ترنج نوشته شده :
 « کلیات ، مولانا ، اهلی ، شیرازی » - دو صفحه پس از خاتمه متن
 کلیات نیز دو مجلس بزم سیناتور با حاشیه مذهب مرصع مانند دو
 صفحه دوم - ۱۲ صفحه ، هر صفحه ۱۲ سطر ، هر سطر یک بیت
 در متن ، و ۶ بیت در ۱۳ مصرع در حاشیه اول و ۱۴ بیت از ۲۸
 مصرع در حاشیه دوم - بین مصراعها نسمه مذهب منقش - خط نستعلیق
 کتابت و کتابت خفی متوسط - رقم هدايت الله کاتب - بدون تاریخ
 تحریر (حدود هزار هجری) . (شماره ۱۰۰۳) .

نسخه چنین منقسم شده است :

در متن : مثنوی بحر حلال (مجمع البحرین) با مقدمه مثنوی
 مثنوی شمع و بروانه - مقطعات - رباعیات - معنیات - زیاده الاخلاق
 (رباعیات) - فواید العقائد (کذا) (رباعیات) - ساقی ناسد - با مقدمه مثنوی
 (رباعیات) - گنجینه با مقدمه مثنوی (رباعیات) - تواریخ - فصیده
 مصنوع با اسم امیر علی شیر با مقدمه مثنوی - قصیده مصنوع با اسم

يعتوب خان يا مقدمه مشور و قعيده مصنوع باسم شاه اسمعيل يا مقدمه مشور .

در حاشیه اول : غزلیات (مرتب) تا حرف « یا »

در حاشیه دوم : قصاید - غزلیات از دنباله حرف یا تا آخر .

آغاز :

« حمد نا محدود و شکر نامحدود سزاوار صانعیست که بیک امر

« کن » نسخه دو کون پرداخت ... »

پایان حاشیه اول :

« تو که در میکه با پیرمغانی اهلی

کعبه بگذار چه حاصل زدرو دیواری

نسخه غزل حرف الیا در حاشیه کوچک نوشته شد بعون الله

تعالی و حسن توفیقه وصلی الله علی خیر خلیقه محمد و آله »

پایان حاشیه دوم :

« اهلی خموش باش که آن گلی نه زان تست

گر تو هزار ناله و فریاد می کنی

تمت الكتاب غزلیات بعون الله الملك الوهاب »

پایان متن :

« هر که او را کند به نیکی یاد حمد هزاران هزار رحمت باد

تمت الكتاب بعون الله الوهاب . حرره هدايت الله الکاتب . تم . »

نسخه برست و بعضی صفحات وصالی و مجلسی سیناتور محو

شده است .

داداشتها و مهرها را بحو کرده اند اینقدر پیدا است که بسال

۱۲۳۲ از عرض فتحعلیشاه گذشته است .

اهلی شیرازی

باندازه ۲۲۰ x ۳۴۷ - جلد تیماج شکی ترنج و سر ترنج و حاشیه منگنه متن مذهب شیر و شکر روغن کشیده - کاغذ دولت آبادی دو جدول زرین متن زر فشان غبار - تمام قطعات اشعار با سر سخن مذهب بوته اندازی شروع میشود - عنوانها بسفیداب تحریر دار - در هر صفحه سه لچکی مذهب بوته اندازی منقش - دو صفحه اول متن و حاشیه مذهب مرصع عالی که در میان دو ترنج بزرگ عنوان مطالب در نیمترنجهای کوچک مذهب بسفیداب تحریر دار نوشته شده و در چهار ترنج پیشانی و ذیل این دو صفحه ، در دو ترنج کوچک میان صفحه شش مصراع این ماده تاریخ نوشته شده است :

« در میان فضلا و شعرا	بیر باصدق و وفا بود اهلی
رفت با مهر علی از عالم	بیرو آل عبا بود اهلی
سال فوتش زخردجستم گفت	بادشاه شعراء بود اهلی »

(که میشود سال ۹۴۲) - دو صفحه بعد نیز متن و حاشیه مذهب مرصع عالی که در میان آن دو صفحه در ترنجی روی متن زر بوته اندازی عنوان کتاب ، و در هر چهار سطر از ابتدای متن کتاب بسفیداب تحریر دار نوشته شده - دو صفحه آغاز « بحر حلال » و « شمع و پروانه » متن و حاشیه مذهب مرصع عالی و بین سطور طلا اندازی منقش بین مصراعها تسمه مذهب - شانزده سطر بزرگ و کوچک مذهب مرصع عالی - ۷۳۰ صفحه ، هر صفحه ۹ سطر ، هر سطر یک بیت ۷۲ میلیمتر در متن ۱۴۱ بیت در ۲۸ مصراع ، در حاشیه - خط متن نستعلیق

کتابت جلی و حاشیه کتاب خفی خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر
(حدود سال هزار) . (شماره ۴۷۷۴) .

نسخه چنین تقسیم شده است :

در متن : مثنوی سحر حلال با مقدمه مشور - شمع و پروانه -
قصاید - تکییات - ترجیعات - لغوة و مدایح - مراثی - تواریخ -
ساقی نامه با دیباچه مشور - گنجقه با دیباچه مشور - معنیات و اللغاز -
زبدة الاخلاق - فواید العقاید - قصیده مصنوع باسم امیر علی شیر
با دیباچه مشور - قصیده مصنوع باسم یعقوب خان با دیباچه مشور -
قصیده مصنوع بنام شاه اسمعیل با دیباچه مشور :
در حاشیه : غزلیات (مرتب) - مقطعات .

آغاز مانند نسخه پیش :

پایان حاشیه :

« هر چند گذشت از فلک مرتبه ات خواهم که بصد مرتبه زین پیش رسمی »
« تمت الكتاب بعون الله تعالى وحسن توفيقه . »

پایان متن :

« اهلی سخنش اگر تمامست از یمن دوازده امامست

ختم بالخیر والاقبال والحمد لله اولاً و آخراً . »

پسال ۱۳۰۱ کتاب را میرزا محمد پیشخدمت تقدیم ناصرالدین

شاه کرده است .

(۶۰۰)

گلیات

اهلی

باندازه ۱۵۰ × ۲۶۸ - جلد ابره و سجاغ ساغری مشکی ترنج

و نیمترنج سر ترنج منگنه طلا پوش بستمن . اندرون تیساج سرخ

ترنج و سر ترنج سوخت معرق خوش - کاغذ اصفهانی جدول زرین -
 عنوانها بشنگرف - پنج سر لوح مذهب مرصع خوش که در کتیبه هر یک
 عنوان آن قسمت بسفیداب روی متن زر نوشته شده - دو صفحه اول
 هر قسمت متن و حاشیه ، حاشیه گلکاری و متن بین سطور طلا اندازی
 منقش - دو صفحه پیش از متن و دو صفحه در میان کتاب که بیاض
 بوده جدیداً شش مجلس میناتور تصویر کردند - . . ۷ صفحه ، هر صفحه
 ۱۸ سطر ، هر سطر یک بیت ۸۵ میلیتر در متن و ۷ بیت در چهارده
 مصراع ، در حاشیه - خط نستعلیق کتابت خفی بد - بدون رقم و تاریخ
 تحریر (قرن ۱۱) . (شماره ۱۲۱۶۳) .

نسخه چین منقسم است : مجموع البحرین یا مقدمه منشور -
 شمع و پروانه - قصاید - مراثی - مقطعات - تواریخ - غزلیات (مرتب)
 معنیات - ساقی نامه - گنجینه یا مقدمه منشور - قصیده مصنوع بنام
 امیر علیشیر یا مقدمه منشور - قصیده مصنوع بنام یعقوب خان یا
 مقدمه منشور - قصیده مصنوع بنام شاه اسمعیل یا مقدمه منشور .

آغاز و پایان متن نامه نسخه پیش :

کتاب تصحیف ثانوی و وصالی و در آن هنگام تصاویر بآن
 الحاق شده است .

کیفیت ورود بکتابخانه معلوم نیست و در آخر کتاب سجع مهر
 « محمد شفیق بن محمد قلی ۱۰۷۱ » دارد .

(۶۰۱)

ت

اهلی

باندازه ۱۶۵ × ۲۶۷ - جلد ساغری مشکی ترنج و سر ترنج
 ولجکی و حاشیه بند رومی بریده ضربی طلا بوش ، اندرون تیماج

آلبالوئی ترنج و سر ترنج و گوشه لچکی و حاشیه به زه می سوخت بمرق
 طلاپوش زمینه لاجوردی و منقید عالی - کاغذ حنائی نباتی با دوجدول
 زرین متن زرفشان غبار - در هر صفحه سه لچکی و تمامی سر سخنها
 بوته اندازی مذهب - دو صفحه اول متن و حاشیه مذهب مرصع عالی
 بین سطور طلا اندازی منقش - شش مرصع در آغاز هر قسمت دو صفحه
 اول متن و حاشیه بین سطور طلا اندازی منقش و حاشیه بوته اندازی
 مذهب مینا سازی عالی - شش سر لوح مذهب مرصع عالی که در کبه
 هر یک عنوان هر قسمت بسفیداب روی متن زر بوته اندازی نوشته
 شده است - ۵۸۴ صفحه ، هر صفحه ۱۶ سطر یک بیت ۶۳ میلیمتر
 در متن و ۱۳ بیت در ۲۶ مصرع در حاشیه - خط نستعلیق کتابت
 خفی متوسط - بدون رقم - تاریخ تحریر سال ۱۰۳۶ . (شماره ۴۱)
 نسخه منقسم است : شعر حلال با دیباچه - شمع و پروانه
 قصاید - مقطعات - غزلیات (مرتب) - ساقی نامه با دیباچه (عنوان
 بهتر « گنجفه » نوشته شده است) - گنجفه با دیباچه - زیادة الاخلاق -
 قصیده مصنوع بنام امیر علیشیر با دیباچه - قصیده مصنوع بنام یعقوب
 خان - قصیده مصنوع بنام شاه اسمعیل با دیباچه .
 آغاز و پایان نامه نسخه پیش .

نسخه در تملک حاج سلیمان خان قاجار بوده است و بسال
 ۱۲۸۳ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و پشت صفحه اول سهر او است .

(۶۰۲)

ت

اهلی

باندازه ۱۶۵ x ۲۷۰ - جلد ساغری سشکی ترنج و سر ترنج
 و گوشه بریده ضربی طلاپوش ، اندرون تیماج عنابی ترنج و سر ترنج

و گوشه سوخت معرق زمینه لاجوردی طلاپوش - کاغذ دولت آبادی
 جدول زردین - سر غزلها و قطعات بخته اندازی مذهب - دو صفحه اول
 و دو صفحه در میانه متن و حاشیه ، بین سطور طلا اندازی نقش
 و حواشی بخته اندازی مذهب مینا سازی با دوسر لوح مزدوج مذهب
 مرصع عالی - ۷۲۲ صفحه ، هر صفحه ۱۹ ، هر سطر یکک بیت ۶۵ میلیمتر
 در متن و ۶ بیت در ۱۲ مصرع در حاشیه - خط نستعلیق کتابت
 خوش - بدون رقم - تاریخ تحریر سال ۱۰۵۶ . (شماره ۴۸۰۰) .
 نسخه منقسم است بر : سحر حلال با دیباچه - شمع و پروانه -
 قصاید و بخشات - غزلیات (مرتب) - رباعی نامه با دیباچه -
 و گنجینه با دیباچه - معنیات - قصیده مصنوع بنام امیر علیشیر نوائی
 با دیباچه - قصیده مصنوع بنام سلطان یعقوب خان با دیباچه - قصیده
 مصنوع بنام شاه اسمعیل صفوی با دیباچه .

آغاز : نامه پیش .

پایان دیباچه ستور قصیده مصنوع اول :

« تمت الدیباچه فی یوم الخمیس شهر ربیع الثانی سنه ست
 و خمسین و الف فی البحرة النبویه . »
 پایان کتاب : مانند نسخه پیش .

نسخه بتاریخ سال ۱۲۰۰ بنظر میرزا محمد رضای کنابداری
 آقا محمد خان قاجار رسیده و بسال ۱۲۰۱ از عرض کتابخانه آقامحمدخان
 گذشته و بسال ۱۲۳۲ از عرض فتحعلیشاه گذسند و در حاشیه صفحه
 اول نام او روی متن زر در ترجمی نوشته شده و بسال ۱۲۸۳ از عرض
 ناصرالدین شاه گذسند و در حاشیه صفحه اول مهر او است .